

55  
91

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Dnia 20.lutego 1948 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział VII Karny w składzie :

Przewodniczący Sędzia S.O. Dr. S.Bartynowski

Ławnicy : M.Wierciak , A. Stawińska

Protokółant : R.Czarnecki

przy udziale Prokuratora S.O. Góralczyka

rozpoznawszy w dniu 20.lutego 1948 r, sprawę

Antoniego L u k o s c h k a

syna Antoniego i Flōrentyny z d. Michalik, urodz.31.

marca 1906 r. w Pniewcu pow. Tarnowskie Góry z zawodu

robotnika , żonatego , zam. w Boruszowcu , pow. Tarnowskie Góry,

oskarżonego o to, że :

I. w czasie od marca 1940 r, do maja 1945 r.na obszarze Rzeszy niemieckiej i.na okupowanych ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej , należąc do sztafet ochronnych / Schutzstaffeln SS / uznanych przez narōdowo socjalistyczne władze państwa niemieckiego , oraz pełniąc w czasie od marca 1943 r, do maja 1945 r. obowiązki wartownika wśród załogi obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu / podobozów w Monowicach i Bobrku / , brał udział w organizacji przestępczej , która drogą masowych morderstw , głodowego wyniszczenia niewolniczej pracy, terroru



grabieży mienia, poniżenia i prześladowania ludności cywilnej krajów okupowanych i jeńców wojennych, miały na celu zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości.

II. w pierwszych miesiącach 1945 r. w bliżej nieustalonej miejscowości na terenie Czechosłowacji brał udział w zabójstwach ludności cywilnej w ten sposób, że jako kierownik transportu więźniów z obozu Buchenwald do Teresianu strzelał do więźniów, którzy w czasie bombardowania transportu przez samoloty alianckie usiłowali zbiec, przy czym wielu z nich zginęło.

III. w czasie od czerwca 1944 do stycznia 1945 r. w Bobrku jako komendant obozu koncentracyjnego w tej miejscowości brał udział w selekcjach więźniów, przeznaczonych na zagładę,

IV. w czasie i miejscu w punkcie III wskazanym znęcał się nad więźniami tego obozu bijąc ich po twarzy, zadając uderzenia pałką, laską i kamieniami, zmuszając do nadmiernej pracy oraz felerując bicie więźniów przez SS-mannów "capów" w jego obecności,

V. w drugiej połowie 1939 r. w Boruszowicach pow. Tarnowskie Góry, będąc obywatelem polskim zgłosił swą przynależność do narodowości niemieckiej,

o r z e k ł :

uznaje osk. Antoniego Lukoschka winnym popełnienia czynu objętego aktem oskarżenia pod pkt. I tegoż aktu oskarżenia, czym dopuścił się przestępstwa z art. 4 § 1, 2, 3, dekr. z dnia 31. 8. 1944 r. i na zasadzie tegoż art. skazuje na więzienie przez 5 lat, uznając winnym popełnienia czynu objętego aktem oskarżenia pod pkt. II z tym, że nie działał jako kierownik transportu, lecz jako strażnik, czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 pkt. a/ dekr. z 31.8 1944 r. i na zasadzie tegoż art. przy



zastosowaniu art. 5 § 2 cyt. dekretu oraz 59 § 1 lit. a k.k. skazuje na więzienie przez 6 lat, uznając winnym popełnienia czynu objętego aktem oskarżenia pod IV. czym dopuścił się przestępstwa z art. 2 dekr. z dnia 31.8 1944 r. i za czyn ten na zasadzie art. tegoż art. skazuje na więzienie przez 6 lat, uznając winnym popełnienia czynu objętego aktem oskarżenia pod pkt. V. czym dopuścił się przestępstwa z art. 1 tegoż art. dekr. z 28.6 1946 i za czyn ten na zasadzie tegoż artykułu skazuje na więzienie przez 2 lata, na zasadzie art. 31 k.k. skazuje osk. Antoniego Lukoschka na więzienie przez 10 lat, z zaliczeniem na zasadzie art. 58 k.k. na poczet tej kary okresu tymczasowego aresztowania od dnia 18.lutego 1947 r. do dnia 20.lutego 1948 r.. Na zasadzie art. 7 dekr. z 31.8 1944 orzeka karę dodatkową za każde z przestępstw pod I,II,IV,V, opisanych w akcie oskarżenia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych po lat 8 za każde z tych przestępstw. Na zasadzie art. 31 i 34 § 2 k.k. orzeka utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych przez lat 10.

Na zasadzie art. 7 pkt. b/ cyt. dekretu orzeka przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa.

Zwalnia od ponoszenia kosztów postępowania i uiszczenia opłaty sądowej, obciążając nimi Skarb Państwa.

Uniewinnia osk. Antoniego Lukoschka z reszty oskarżenia, a kosztami związanymi z tą częścią aktu oskarżenia obciąża Skarb Państwa.

#### U Z A S A D N I E N I E

W wyniku rozprawy i przeprowadzonych na niej dowodów, a to zeznań św. Szwarbauma Pinkusa, Rabera Henryka, odczytanych zeznań św. Szymona Kanarka, oraz wyjaśnień osk. Antoniego Lukoschka, ustalono następujący stan faktyczny:



Do wsi Boruszowiec pow. Tarnowskie Góry, gdzie mieszkał, oskarżony, w r. 1940 przybył major niemiecki i wezwał wszystkich mężczyzn do stawienia się w Domu Miejskim. Major wybrał kilkudziesięciu mężczyzn m.in. i oskarżonego, z których miało sformować oddział policji i w celu przeszkolenia wysłano do Pragi. Tam po przeprowadzonym badaniu wcielono ich do SS. Jako SS-mann przeznaczony na front, odbywał przeszkolenie koło Buchenwaldu i w Hamburgu.

W Hamburgu rozchorował się na reumatyzm i jako chory, został wysłany na strażnika obozu koncentracyjnego do Neugamme, a potem do Monowic, gdzie w r. 1943 podpisał volksliste.

W czerwcu 1944 r. został przydzielony do kommando "Simens" koło Oświęcimia, w funkcji zwierzchnika obozu. Będąc w Bożtku na kommando "Simens" oskar. Antoni Lukoschek znęcał się nad więźniami, poganiając ich i bijąc kijem, gdy ciągnęli walec przy ubijaniu szosy. Bił za kradzież kartofli, za przyjmowanie żywności od strażników, za opóźnianie się w pracy, bił batogiem Francuzów za puszczanie wieści o zdobyciu Paryża i Chaima za grawerowanie polskich napisów. Podjudzał również strażników do znęcania się nad więźniami. Z drugiej jednak strony, gdy więźniowie nie mogli uciągnąć zbyt ciężkiego walca, interweniowali u władz cywilnych za pośrednictwem oskarżonego i to ze skutkiem dodatnim. Oskarżony dbał o komandto kobiecie, sprowadzał matkę dwóch Francuzek i ukrywał jej chorobę, dozwalał na urządzenie świąt żydowskich, wydając ponadto przydział miodu, pozwalał urządzać przedstawienia.

Z chwilą zbliżania się frontu, osk. Antoni Lukoschek został przeniesiony do Buchenwaldu. Jako jeden z SS-mannów, nie będąc jednak komendantem transportu, brał udział w konwojowaniu więźniów koleją z Buchenwaldu do Theresianu. W czasie nalotu samolotów



77/95

alianckich i rzucania się więźniów do ucieczki , jako jeden z SS-mannów , a więc ludzi odpowiedzialnych za ucieczkę więźniów , strzelał z browninga do więźniów , którzy usiłowali zbiec z transportu.

Potem oskarżony leżał chory Ohrdurf i jako kapral bez odznaczeń dostał się do niewoli alianckiej koło Hannoveru.

Wyjaśnienia oskarżonego pokrywają się tylko częściowo ze zeznaniami świadków i ustalonym stanem faktycznym . Antoni Lukoschek nie przyznaje się do znęcania się nad więźniami , poza biciem więźniów , którzy nie chcieli pracować i Chaima za grawerowanie wbrew przepisom , co naraziło go na nieprzyjemności , polskich napisów i znaków. Sąd nie dał wiary jednak temu zaprzeczeniu , biorąc pod uwagę całą sylwetkę oskarżonego i zeznania świadków, Sąd również nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego, o organizowaniu przez niego pomocy żywnościowej dla jeńców i uratowaniu więźnia, Fajermana skazanego na Oświęcim , za kontaktowanie się z ojcem , będącym w innym obozie , a to wobec wyjaśnienia zeznaniami świadków struktury gospodarczej obozu i nie potwierdzenia wyjaśnień oskarżonego zeznaniami świadków.

Oskarżony nie przyznał się również , by w czasie nalotu na transport więźniów z Buchenwaldu do Theresianu strzelał do uciekających więźniów . Sąd nie dał mu wiary , gdyż jako SS-mann musiał strzelać do więźniów usiłujących zbiec, a nie jak podaje , siedzieć pod wagonem , gdyż w razie takiego zachowania , byłby odpowiedzialny wobec swoich władz , jako strażnik , dyscyplinarnie i kamie.

Zeznania świadków , subiektywnie prawdziwe , uczyniły na Sądzie wrażenie , nie zupełnie zgodnych z przedmiotowym stanem sprawy, co jest zresztą zupełnie zrozumiałe wobec przeżyć i strat , poniesionych przez tychże świadków. Ponadto często zawierają sprzeczności i opierają się <sup>nie</sup> na bezpośrednich doznaniach , lecz



opiniach i pogłoskach , lub wersjach podawanych z ust do ust. Z tychże względów Sąd nie przyjął za prawdziwe , by oskarżony brał udział w selekcjach więźniów. Sw.Szwarcbaum przypuszcza tylko , że oskarżony zameldował o chorobie ślusarza , o czym mówiono w biurze , o zameldowaniu i wydaniu więźniów przygotowujących się do ucieczki , wie tylko z ogólnej opinii.Sw. Henryk Raber zeznał , że zdaje mu się, że chory więzień Grunwald poszedł do Monowic a tam robiono selekcje do Birkenau. Obawa św. Rabera przed oskarżonym , ukrywanie przez niego choroby na kommando , gdzie mogli być tylko zdrowi więźniowie , jest psychologicznie w atmosferze obozu wytłumaczalne. Groźnie Brzezinka nie jest jeszcze dowodem , że oskarżony dokonywał selekcji.

Wobec powyższego , Sąd przyjął winę osk. Antoniego Lukoschka za udowodnioną , odnośnie czynów objętych punktami I, IV i V, aktu oskarżenia . Od czynu objętego w pkt. III uniewinnił oskarżonego a w pkt. II zastosował nadzwyczajne złagodzenie kary.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego , w czynach dokonanych przez oskarżonego Sąd dopatrzył się znamion przestępstw z art. 4 § 1, § 2 i § 3 b/ i z art. 2 dekr. z dnia 31.VIII.1944 odnośnie przestępstw opisanych w pkt. I i IV aktu oskarżenia , oraz z art. 1 dekr. z 28.VI 1946 r, odnośnie pkt. V. aktu oskarżenia.

Odnośnie pkt. II aktu oskarżenia , Sąd przyjął , że Antoni Lukoschek jako SS-man i strażnik działał pod wpływem nakazu.Sąd skorzystał z przepisu art. 5 § 2 dekr. z 31.8 1944 i zastosował nadzwyczajne złagodzenie kary, posługując się art. 59 § 1 lit.c k.k.

Przy wymiarze kary , Sąd uwzględnił jako okoliczność łagodzącą dodatnie cechy zachowania się oskarżonego , potwierdzone nawet przez głównego świadka aktu oskarżenia Szwarcbauma słowami :  
" byli od niego gorsi SS -mani " , jako okoliczność obciążającą



zdradę narodową, wyrażającą się służbą w obozach koncentracyjnych w mundurze SS - miana, Polaka z pochodzenia.

Stosownie do winy, Sąd wymierzył karę dziecięciu lat więzienia.

Inne orzeczenia zawarte w sentencji oraz konstrukcja kary łącznej opiera się na przepisach w wyroku cytowanych.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

*[Handwritten signature]*

*Wierciak Michał*

*[Handwritten signature]*